

Welke gediplomeerde schoolverlaters vinden goede banen?

Citation for published version (APA):

Smooenburg, M. S. M., & van der Velden, R. (1995). Welke gediplomeerde schoolverlaters vinden goede banen? In *Werken en leren in Nederland 1995* (pp. 44-48). CBS.
https://historisch.cbs.nl/detail.php?nav_id=1-1&index=0&id=394564009

Document status and date:

Published: 01/01/1995

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Document license:

Free access - publisher

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

2. Welke gediplomeerde schoolverlaters vinden goede banen? ¹⁾

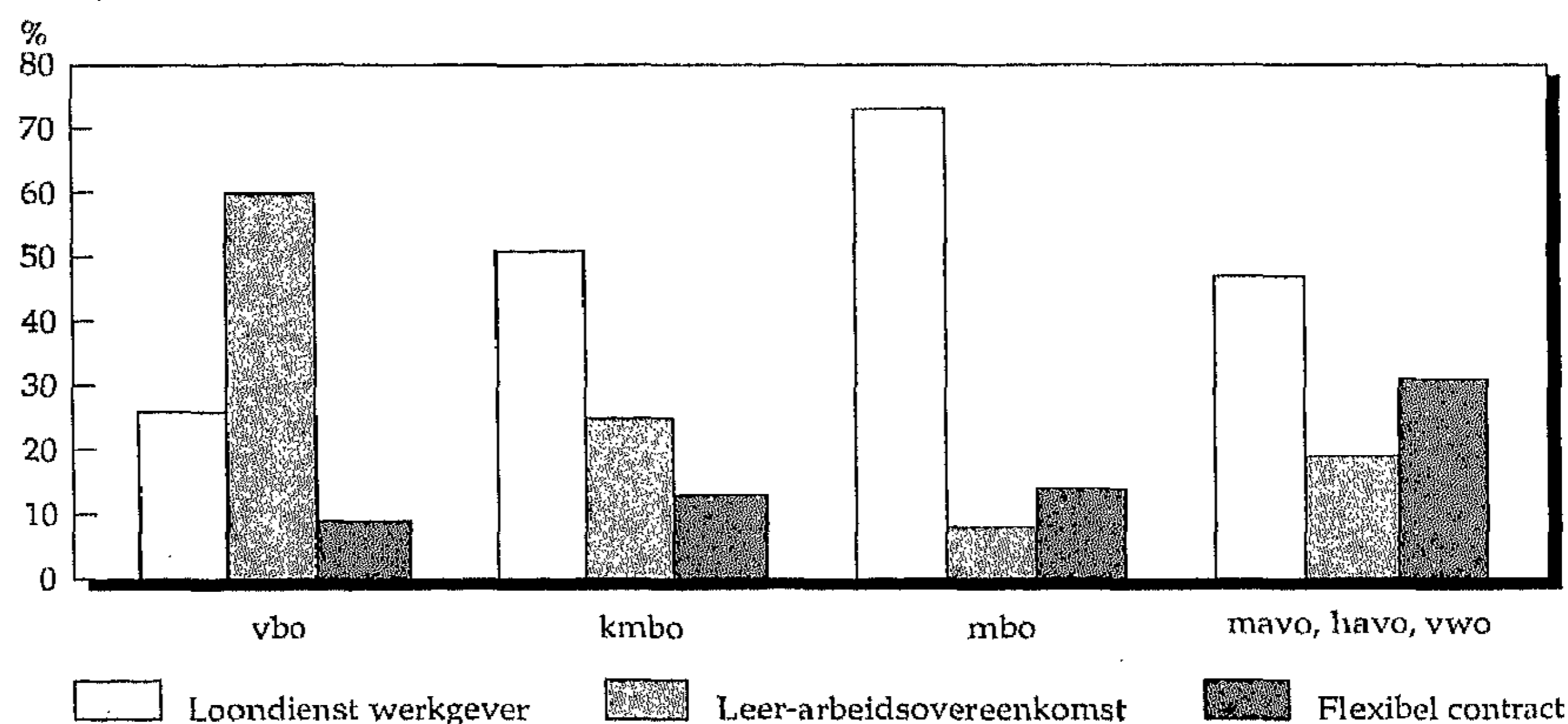
Schoolverlaters met een diploma voor middelbaar beroepsonderwijs hebben de beste vooruitzichten op een goede baan, vooral technisch opgeleide mbo-ers. De vooruitzichten van schoolverlaters met een diploma voor kort middelbaar beroepsonderwijs of voorbereidend beroepsonderwijs zijn wat minder goed. Schoolverlaters met een diploma voor algemeen voortgezet onderwijs komen er ongunstig van af.

Vooraf mbo-ers vinden een vaste baan

Middelbare scholieren die in 1993 slaagden en daarna op zoek gingen naar werk, vonden meestal snel een baan. Gemiddeld genomen deden ze daar een maand over. Tweederde had direct na schoolverlaten al werk.

De eerste tijd na schoolverlaten wisselen veel jongeren van baan. Vaak zijn ze dan een korte tijd werkloos. Eén jaar na schoolverlaten hadden negen van de tien gediplomeerden een baan. In de helft van de gevallen was dat een vaste baan. Van de mbo-gediplomeerden had na één jaar tweederde vast werk.

2.1 Arbeidsovereenkomst van schoolverlaters

Bron: ROA.

¹⁾ De cijfers in dit artikel zijn gebaseerd op een onderzoek naar de uitstroom en bestemming van schoolverlaters van het schooljaar 1992/'93. Dit onderzoek werd uitgevoerd door het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).

Driekwart van de schoolverlaters die werk hebben gevonden, is in loondienst bij een werkgever. Vaak hebben ze met de werkgever een leer-arbeidsovereenkomst en volgen ze een opleiding in het kader van het leerlingwezen. Ze leren dan het vak in de praktijk bij hun werkgever en gaan één of twee dagen per week naar school. De werkgever ontvangt hiervoor subsidie van de overheid. Vooral veel vbo-gediplomeerden combineren op deze manier werken en leren. Van de gediplomeerde mavo-schoolverlaters volgt eenderde zo'n praktische beroepsopleiding.

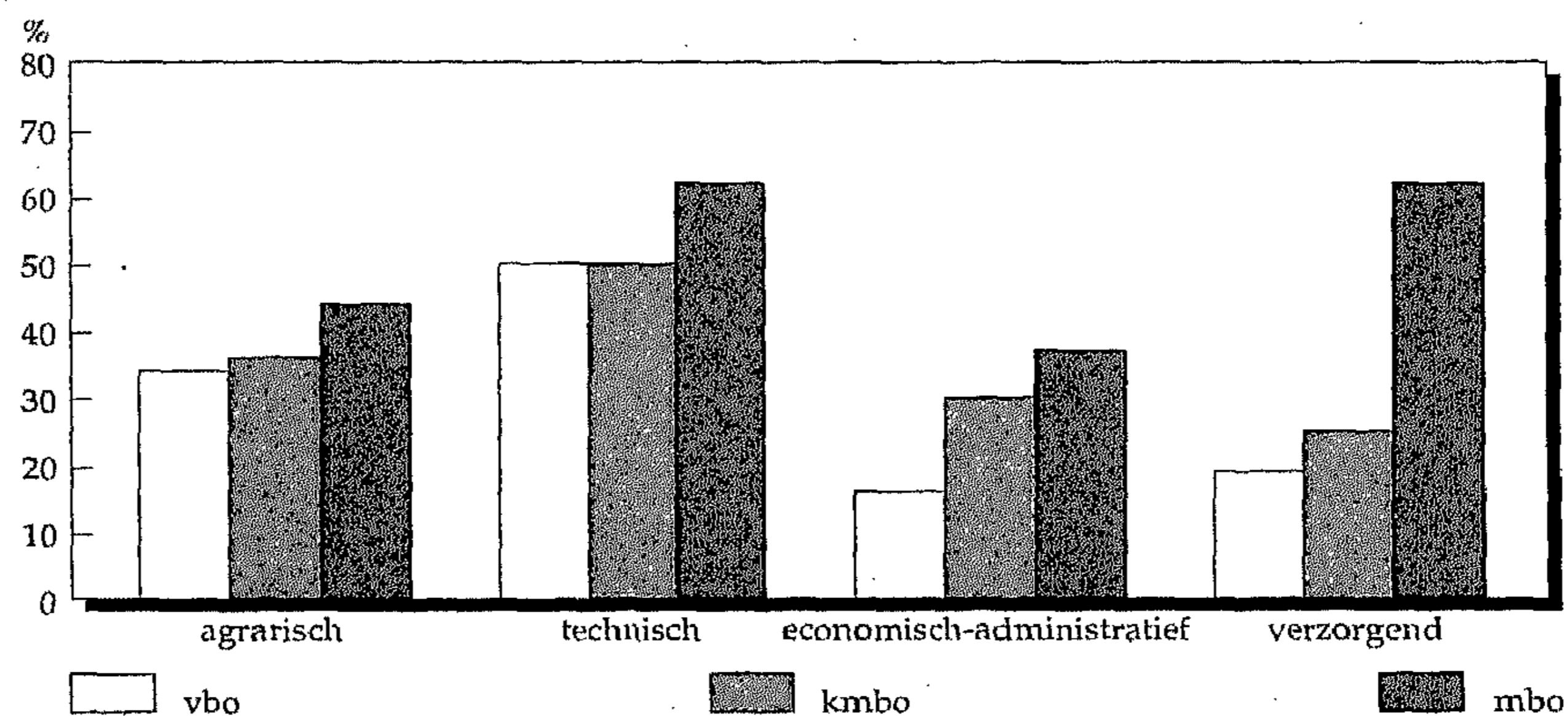
Schoolverlaters die geen vast arbeidscontract hebben, werken meestal als oproepkracht of via een uitzendbureau. Veel van hen hebben een algemeen voortgezette opleiding. Drie procent van alle gediplomeerde schoolverlaters zit in een werkervaringsproject. Meestal zijn dit kmbo-gediplomeerden.

Opleiding sluit vaak niet aan

Veel schoolverlaters vinden werk buiten hun vakgebied. Slechts vier van de tien vinden dat hun opleiding echt nodig is voor hun baan. Vooral de technisch opgeleiden en mbo-ers met een verzorgende opleiding vinden dat. Bij hen is er een nauwe aansluiting tussen wat ze op school hebben geleerd en wat ze in de praktijk nodig hebben.

Bij de vbo-ers en kmbo-ers met een verzorgende opleiding is de aansluiting tussen opleiding en beroepspraktijk minder goed. Ook bij de schoolverlaters met een diploma in de economisch-administratieve richting is de aansluiting tussen opleiding en beroep zwak.

2.2 Opleidingsrichting sluit aan bij beroep

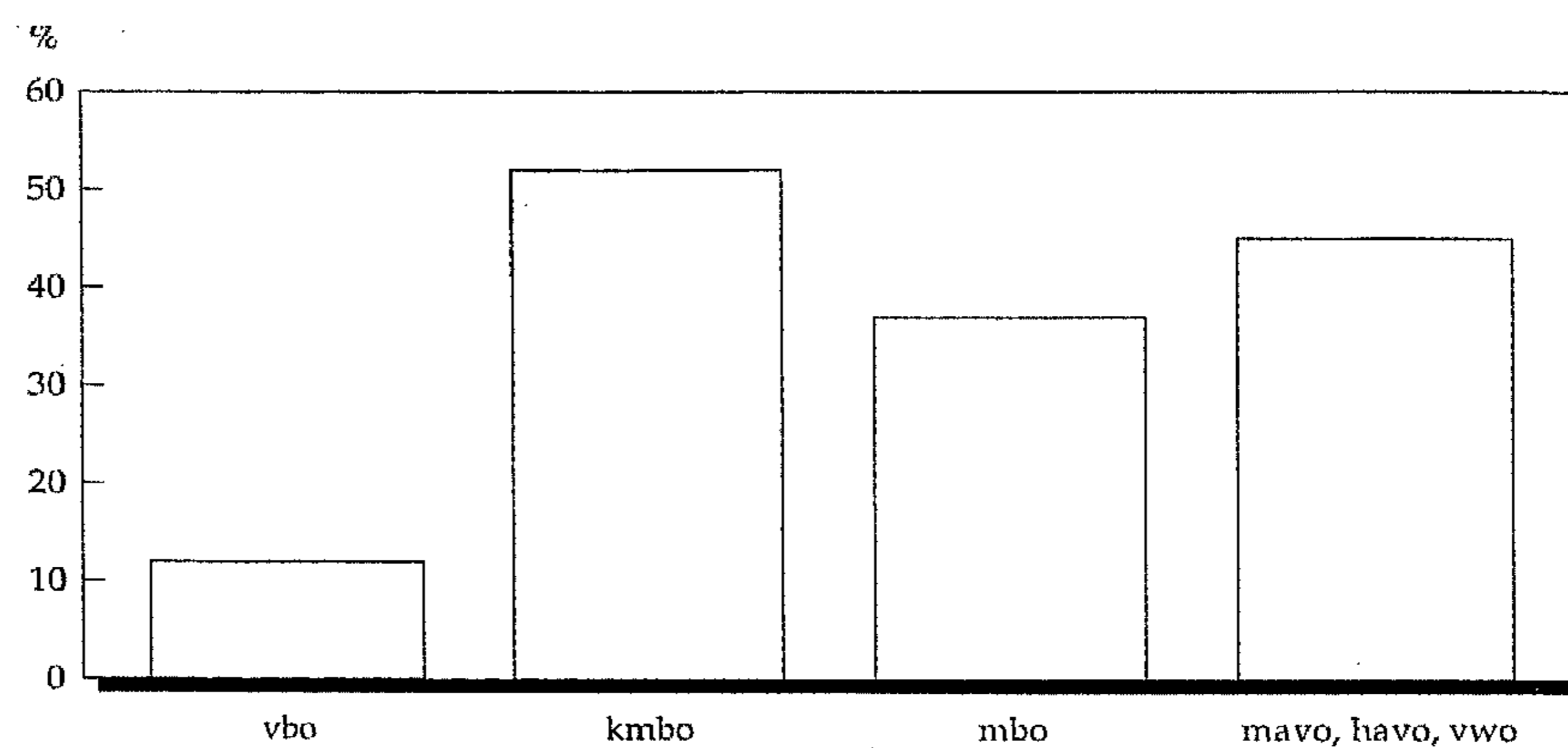
Bron: ROA.

Een manier om de aansluiting tussen opleiding en beroep te verbeteren is het volgen van aanvullend onderwijs. Eén jaar na schoolverlaten volgt een vijfde van de gediplomeerden een cursus of bedrijfsopleiding.

Vooraf schoolverlaters met een administratieve opleiding op (k)mbo-niveau volgen aanvullend onderwijs. Ook de andere mbo-ers volgen vaker dan gemiddeld een cursus of bedrijfsopleiding.

Bij eenderde van alle schoolverlaters is de behaalde opleiding te hoog voor het werk dat ze doen. Vooral veel kmbo-ers werken onder hun niveau. Eén op de acht vbo-ers vindt dat hij/zij eigenlijk te hoog is opgeleid. Ze doen dus werk waarvoor geen enkele opleiding nodig is of alleen maar basisonderwijs.

2.3 Opleiding is te hoog voor beroep

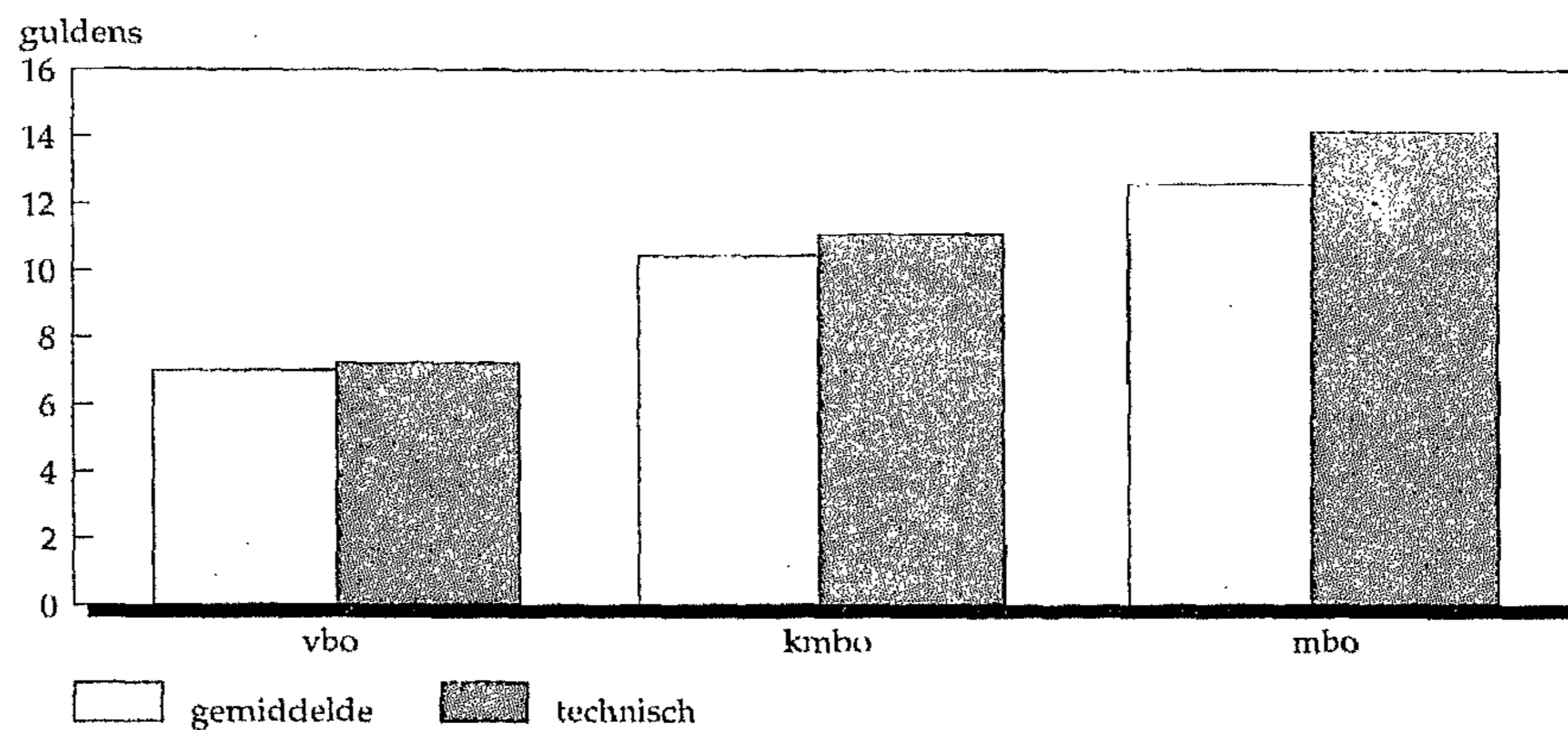
Bron: ROA.

Een hogere opleiding loont

In 1994 verdiende een schoolverlater gemiddeld f 1 500 gulden bruto per maand. Veel schoolverlaters hebben echter geen volledige baan. Hun gemiddelde bruto uurloon bedroeg f 10,40. Het meest verdienen mbo-schoolverlaters en technisch opgeleiden. Vbo-gediplomeerden verdienen het minst.

De hoogte van het loon wordt niet alleen bepaald door de opleiding. Ook leeftijd, functie, bedrijfstak en bedrijfsgrootte zijn van belang. Als hiermee rekening wordt gehouden, dan hebben hoger opgeleide schoolverlaters nog steeds een hoger bruto uurloon dan lager opgeleide. Een hogere opleiding loont dus.

2.4 Bruto uurloon 1994

Bron: ROA.

Meer risico

Alles bij elkaar genomen lijken schoolverlaters met een technische opleiding het beste af te zijn. Maar er zit nog een addertje onder het gras. Technisch opgeleiden werken meestal in bedrijfstakken waar regelmatig grote schommelingen zijn in de behoefte aan personeel. Denk maar eens aan Fokker. Schoolverlaters met een technische opleiding lopen daarom op de arbeidsmarkt een groter risico dan andere schoolverlaters.

Verzorgend opgeleiden hebben veel minder last van schommelingen in de vraag naar personeel. Ze hebben echter weer een ander nadeel. Door hun specialistische opleiding komen ze niet zo gemakkelijk in andere beroepen terecht. Ze kunnen moeilijk uitwijken naar andere beroepen. Dit maakt hén kwetsbaar op de arbeidsmarkt.

2.5 Kwaliteit van de gevonden baan en risico op de arbeidsmarkt

	Kwaliteit	Risico
vbo		
agrarisch		--
technisch		++
economisch-administratief		-
verzorgend		
kmbo		
agrarisch		
technisch		++
economisch-administratief		
verzorgend		+
mbo		
agrarisch	+	
technisch	++	+
economisch-administratief	+	
verzorgend	+	+
mavo	-	--
havo	--	--
vwo	--	-

Bron: ROA.

++ Zeer hoge kwaliteit/zeer groot risico.

+ Hoge kwaliteit/groot risico.

-- Lage kwaliteit/klein risico.

- Zeer lage kwaliteit/zeer klein risico.